עירין קדישין — וירא

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האוהל כחום היום וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם. כתיב (תהלים לז) בטח בה' ועשה טוב שכון ארץ וראה אמונה. אני אומר האדם צריך להיות סור מרע אומר אני לסור מכל המדות רעות ומכל רע. אך מקודם צריך להיות שכון ארץ וראה אמונה כדאיתא בא חבקוק והעמידן על אחת. היינו להאמין כי מלוא כל הארץ כבודו ומלכותו בכל משלה שהכל הוא מהשם יתברך. כדכתיב (נחמיה ט) ואתה מחיה את כולם. גם להאמין בתורה ובמצות שכך צוה הקב"ה ולהאמין בשכר ועונש. ועל ידי אמונה זו יכול להיות סור מרע להשלים כל המדות רעות כי יש ז' מדות וז' לז'. ויש ג"כ ז' מדות להיפך אהבה ויראה זרה וגיאות ובאמת העושה עבירה היא מחמת שכחה בעת ההוא שכל כחו וחיותו הוא הכל מהשם יתברך או שאינו מאמין חס ושלום. כי באם היה מאמין או שלא שכח לא היה עושה עבירה כלל. ע"כ אומר אני שהעיקר שיראה האדם מקודם שיהיה לו אמונה שהכל הוא מכחו וחיותו ולהסיר על ידי זה מהרע ולידע שאין יראה מבלעדו יתברך. וכשבא לו יראה זרה צריך לידע שאין לירא רק מהשם יתברך גם מאהבה זרה לאהוב אותו וכן בגיאות שיהיה לו ענוה ולהסתכל בגדלות השם ואחר כך יכול להיות עשה טוב לעבוד את השם יתברך בכל המדות. כי יש ג' קווים שכולל כל הז' מדות כדאיתא על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים. כדכתיב (תהלים נ) אל אלהים ה' דיבר ויקרא ארץ והם קיום העולם. כי אברהם נקרא תורה ויצחק נקרא עבודה כדכתיב ועבד הלוי הוא ויעקב נקרא ג"ח. וצריך להדבק בכל הג' קווים להשם יתברך היינו להאמין כי מלא כל הארץ כבודו ואתה מחיה וכו'. וליקח כל המדות לעבוד את ה' כדכתיב (דה"י א' כט) לך ה' הגדולה והגבורה והת"ת. וזהו (תהלים טז) שויתי ה' לנגדי תמיד כדאיתא בספרי הצדיקים שצריך האדם לבוא מהנגד להדבק בהשם יתברך כדאיתא בכל יום ויום יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקב"ה עוזרו. וכשבא לאדם אהבת עוה"ז צריך לידע כי כל החיות ואהבות שיש בעוה"ז הוא מחיות השם יתברך ואלמלא הקב"ה עוזרו וכו'. וכשבא אדם לאהבת עוה"ז צריך לידע כי כל החיות ואהבות שיש בעוה"ז הוא מהחיות השם יתברך המוסתר בכל דבר ולבא מזה לאהבת השם יתברך. וכן ביראה כשבא למסירת נפש צריך לידע שאין לירא כלל משום דברים נגד השי"ת וכן בגיאות לידע גבהות השם יתברך ותפארתו ולהיות עניו בעצמו. וזה שויתי ה' לנגדי תמיד בכל עניני עולם הזה ומדות רעות לבוא לעבודת השם יתברך:

(כראה שחסר תשלים המאמר)

צחוק עשה לי אלקים. מיראה עילאה נמשך שמחה. דמיראת עונש נופל למרה שחורה חס ושלום. יש ז' ספירות נמשכים מז' הוויות וכנגדם כ"ח עתים, י"ד עתים לטובה נמשך מז' מדות הקדושים וזה לעומת זה ברא י"ד להיפך חס ושלום. ולכן כל ימיו של יצחק היו בטובה שהוא היה למעלה

מהמדות כי יצחק בגמיטריא ח' הוויות. ורוב ימיו של יעקב היו בצער שהוא היה בתוך המדות כי יעקב בגימטריא ז' הוויות רק בעת שהיה בשמחה כתיב באוה"ח שאז היה שמו ישראל. והטעם כיון שהיה אז בשמחה שהוא למעלה מז' המדות לכן היה שמו ישראל ל"י רא"ש להורות שהוא למעלה מהמדות. והוא ג' ראשונות. והעיקר הוא כשאדם גומר סוף המצוה יהיה במחשבתו להתחיל. וזה ענין הדרן עלך שאומרים בסיום מסכתא. וזהו סוף מעשה במחשבה תחלה סוף מעשה צריך להיות במחשבה תחילה:

סליק